

PRILOG 3 uz

Obaveštenje o podnošenju korigovanog prikaza u skladu s pravilom 86(3)(b)

Javno

Javno

Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

PRAVNA OBELEŽJA	RELEVANTNI DOKAZI
KRIVIČNA DELA	
Ratni zločini	
Kontekstualna obeležja	
(1) Oružani sukob koji nema karakter međunarodnog sukoba	<p>Sukob između OVK (Oslobodilačka vojska Kosova) i srpskih snaga bio je u toku u čitavom periodu na koji se odnosi optužnica. U prvoj polovini 1999, komanda OVK je naredila opštu mobilizaciju.¹</p> <p>Jugoslovenske snage su vodile ofanzivu protiv OVK na području Podujeva/Podujevë na Kosovu od decembra 1998.²</p> <p>Mesto Kamena Glava/Komogllavë, kod Uroševca/Ferizaj (s približno 5.000 stanovnika) 90% je razoreno granatiranjem 6. aprila 1999.³</p> <p>Muškarce koji su sredinom aprila 1999. pokušali da prebegnu iz Kosovske Mitrovice/Mitrovicë u Albaniju srpske snage su zaustavile i zatvorile, a potom ih na silu vratile u Mitrovicu. Zaustavljeni su u Srbici/Skënderaj, a vojno sposobni muškarci su izdvojeni. Bili su zatvoreni u zgradi jedne škole i na kraju prebačeni u zatvor u Smrekovnici/Smrekonicë. Jednom prilikom je 50 muškaraca odvedeno na front da budu upotrebljeni kao živi štit. Prema njihovim rečima, dobijali su nedovoljne količine hrane, bili su tučeni, mučeni i saslušavani.⁴</p>

¹ [BRISANO]; politička deklaracija OVK br. 33, 25. mart 1999, SPOE00054441- SPOE00054442-ET; odluka OVK br. 151, 31. maj 1999 “o opštoj mobilizaciji u cilju suprotstavljanja srpskoj ofanzivi i konačnog oslobađanja Kosova“ SPOE00054519- SPOE00054522-ET na 00054521-ET.

² Izveštaj UNHCR-a /Visoki komesarijat UN za izbeglice/ o kosovskoj krizi: 25. maj 1999, 075007-075129, str. 52 (ERN: 075058).

³ Izveštaj UNHCR-a o kosovskoj krizi: 21. maj 1999, 075007-075129, str. 36 (ERN: 075042).

⁴ Izveštaj UNHCR-a o kosovskoj krizi: 24. maj 1999, 075007-075129, str. 42-43 (ERN: 075048-075049).

Javno
Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

	<p>Dana 12. maja 1999, približno 4.000 izbeglica prešlo je s Kosova u Albaniju. Prema njihovim rečima, vođene su žestoke borbe između srpskih snaga i OVK.⁵</p> <p>Dana 15. maja “srpske paravojne snage ubile su iz vatrenog oružja šest lica [među kojima su bile dve žene i dvoje dece] tokom ‘čišćenja’ sela [kod Vitine/Viti, Kosovo].”⁶ U izveštaju UNHCR-a o kosovskoj krizi od 17. maja 1999. navodi se da je “Vojska Jugoslavije u subotu postavila kontrolne punktove blizu granice između Crne Gore i Albanije; postoje navodi da je preko 100 kosovskih Albanaca uhapšeno prilikom pokušaja da pređu u Albaniju... [p]oslednjih nekoliko dana naglo je opao broj [kosovskih Albanaca koji beže u Albaniju] mada ono malo ljudi koji su uspeli da pređu kažu da se u brdima i dalje nalaze na hiljade ljudi kojima ozbiljno ponestaje hrane i koji su neprekidno izloženi dejstvima srpske vojske...”⁷</p> <p>U izveštaju UNHCR-a o kosovskoj krizi od 19. maja 1999, prenose se kazivanja izbeglica koje su s Kosova prešle u Albaniju: “Srpske snage pustoše sela, zauzimaju kuće civila, a u štalama drže municiju i protivavionske topove. Kažu i da ponestaje hrane.”⁸</p> <p>U izveštaju UNHCR-a o kosovskoj krizi od 21. maja 1999, navodi se da “srpska vojska i paravojne snage vode kampanju terora i etničkog čišćenja, u okviru koje tuku civile, otimaju im novac i predmete od vrednosti i pale kuće.”⁹ U istom izveštaju se prenosi da su intenzivirana vojna dejstva u Rožaju/Rozaje.¹⁰</p>
--	--

⁵ Izveštaj UNHCR-a o kosovskoj krizi: 13. maj 1999, 075007-075129, str.1 (ERN: 075007).

⁶ Izveštaj UNHCR-a o kosovskoj krizi: 24. maj 1999, 075007-075129, str. 44 (ERN: 070050).

⁷ Izveštaj UNHCR-a o kosovskoj krizi: 17. maj 1999, 074222-074225, str. 1 (ERN: 074222).

⁸ Izveštaj UNHCR-a o kosovskoj krizi: 18. maj 1999, 075007-075129, str. 20 (ERN: 075026).

⁹ Izveštaj UNHCR-a o kosovskoj krizi: 21. maj 1999, 075007-075129, str. 36 (ERN: 075042).

¹⁰ Izveštaj UNHCR-a o kosovskoj krizi: 21. maj 1999, 075007-075129, str. 37 (ERN: 075043).

Javno
Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

	<p>U izveštaju UNHCR-a o kosovskoj krizi od 24. maja 1999, navodi se da je u roku od tri dana, počev od 22. maja, više od 18.000 izbeglica prešlo s Kosova u Albaniju i Bivšu Jugoslovensku Republiku Makedoniju. Prema rečima izbeglica, Kamena Glava je u rukama srpskih snaga.¹¹</p> <p>U saopštenju Glavnog štaba OVK od 26. maja 1999. navodi se da "Kao što je javnost već obavestena, uz prisilno raseljavanje velikog dela albanskog stanovništva Kosova, srpska vojska vrši neprestane provokacije artiljerijskim i vazdušnim napadima na ove grupe stanovnika koje su se privremeno sklonile u oblastima Kukeš, Has i Tropoja u Albaniji. Usled napada je među stanovništvom bilo poginulih i povređenih, i drugog stradanja. U takvim uslovima, da bi sprečila srpsku vojsku da ubija stanovništvo koje se sada nalazi u Albaniji, OVK je isplanirala, organizovala i sprovela ofanzivnu akciju pod nazivom Operacija Shigjeta /Strela/ na prostoru blizu političke granice dveju zemalja. Ona je imala za cilj da srpske snage raspoređene blizu pograničnog pojasa sa Albanijom neutrališu i očiste pogranični pojas od srpskih snaga.</p> <p>Akcija je izvedena u koordinaciji sa snagama iz Operativne zone Paštrik i samostalnim jedinicama Glavnog štaba, organizovane da služe kao snage za specijalne operacije - SSO. Operacija Strela započela je danas, 26. maja 1999. u 4:00 h i odvija se uspešno. Do ranih popodnevni sati, snage Oslobodilačke vojske Kosova su zauzele planinu Paštrik i njenu severnu padinu ka selu Milaj i neutralizovale veći broj graničnih kontrolnih punktova. Borbe se nastavljaju sa ciljem da se očisti ceo prostor na granici sa Albanijom, izvođenjem napada duboko na teritoriji Kosova. U dosadašnjim borbama ubijeno je dvadeset neprijateljskih vojnika, a dvojica su zarobljena, a značajna količina vojnog materijala i municije je izbačena iz stroja. Jedan vojnik Oslobodilačke vojske Kosova je poginuo, a dvojica su ranjena. Akcija se nastavlja."¹²</p>
--	---

¹¹ Izveštaj UNHCR-a o kosovskoj krizi: 24. maj 1999, 075007-075129, str. 43-44 (ERN: 075049-070050).

¹² Saopštenje Glavnog štaba OVK br. 79, 26. maj 1999, SPOE00055399-SPOE00055399-ET.

Javno
Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

	<p>U izveštaju UNHCR-a o kosovskoj krizi od 28. maja 1999. se kaže da se “procenjuje da je broj izbeglica i raseljenih lica u regionu 778.700 uključujući... 441.000 u Albaniji... Oko 400 izbeglica je ušlo u Albaniju na prelazu Morina u četvrtak, usred snajperske vatre i artiljerijskih udara na kosovskoj strani granice... U sredu je nekoliko seljana poginulo i povređeno artiljerijskim granatama koje su s kosovske granice pale na Krume. Jedan novinar je takođe pogođen snajperskom vatrom kod Morine.”¹³</p> <p>U izveštaju UNHCR-a o kosovskoj krizi od 31. maja 1999. navodi se da se intenzivne borbe između srpskih snaga i OVK nastavljaju, uključujući žestoke sukobe na albanskoj granici tokom prethodne nedelje, a javlja se i da je na područjima Kukeš i Has u Albaniji povećana koncentracija snaga OVK.¹⁴</p> <p>U izveštaju UNHCR-a o kosovskoj krizi od 1. juna 1999. javlja se da se sukobi između OVK i srpskih snaga nastavljaju. Prema rečima izbeglica iz Gnjilana/Gjilan “uočen je značajan porast zlostavljanja i proterivanja stanovnika Kosova, uključujući zatvaranje mlađih muškaraca i uzimanje intelektualaca na metu.” Prema njihovim rečima, Srbi odbijaju da prime ranjene Albance u bolnice koje su pune ranjenih srpskih policajaca i vojnika.¹⁵</p> <p>U izveštaju UNHCR-a o kosovskoj krizi od 2. juna 1999. prenosi se da se između srpskih snaga i OVK vode žestoke borbe, između ostalog, da srpske snage otvaraju vatru na položaje OVK u mestu Krume, Albanija.¹⁶</p>
--	---

¹³ Izveštaj UNHCR-a o kosovskoj krizi: 28. maj 1999, 074226-074231, str. 1 (ERN: 074226).

¹⁴ Izveštaj UNHCR-a o kosovskoj krizi: 31. maj 1999, 075007-075129, str. 72-73 (ERN: 075078-075079).

¹⁵ Izveštaj UNHCR-a o kosovskoj krizi: 1. jun 1999, 075007-075129, str. 81-83 (ERN: 075087-075089).

¹⁶ Izveštaj UNHCR-a o kosovskoj krizi: 2. jun 1999, 075007-075129, str. 90-91 (ERN: 075096-075097).

Javno
Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

	<p>U izveštaju UNHCR-a o kosovskoj krizi od 3. juna 1999. prenosi se da se vojna dejstva duž granice nastavljaju i da srpska policija puca na civile i izdvaja muškarce iz izbegličkih konvoja.¹⁷</p> <p>U izveštaju UNHCR-a o kosovskoj krizi od 8. juna 1999. navodi se da su na desetine minobacačkih granata i tromblonskih mina ispaljenih s Kosova pogodile selo Vratnica u Makedoniji. Prema rečima izbeglica s Kosova, srpske snage nastavljaju kampanju etničkog čišćenja, uprkos sporazumu o mirovnom planu za Kosovo sklopljenom nekoliko dana ranije.¹⁸</p> <p>NEXUS</p> <p>Veliki broj izbeglih kosovskih Albanaca boravio je u Kukešu tokom čitavog perioda na koji se odnosi optužnica, a u izveštaju UNHCR-a o kosovskoj krizi od 17. maja 1999. navodi se da se “procenjuje da je oko 30.000 izbeglica još uvek” živelo u šatorima u izbegličkim logorima u Kukešu u to vreme.¹⁹</p> <p>Pored velikog broja izbeglica koje su bežale od sukoba na Kosovu, OVK je u Kukešu izvodila akcije tokom čitavog inkriminisanog perioda:</p> <p>Operacijom Strela rukovodio je pripadnik Glavnog štaba OVK, Bisljim ZIRAPI, koji je uglavnom delovao iz štaba OVK u Kukešu, iz koga je takođe vršeno snabdevanje bataljona koji su izvodili Operaciju Strela oružjem i municijom.²⁰</p>
--	--

¹⁷ Izveštaj UNHCR-a o kosovskoj krizi: 3. jun 1999, 075007-075129, str. 98-100 (ERN: 075104-075106).

¹⁸ Izveštaj UNHCR-a o kosovskoj krizi: 8 June 1999, 075007-075129, str. 115-117 (ERN: 075121-075123).

¹⁹ Vidi, na primer, izveštaj UNHCR-a o kosovskoj krizi: 17. maj 1999, 074222-074225, str. 1 (ERN: 074222); izveštaji UNHCR-a o kosovskoj krizi 13. maj 1999, 21. maj 1999, 27. maj 1999, 074222-074225, str. 2, 35, 66 (ERN: 075008, 075041 i 075074).

²⁰ [BRISANO]

Javno

Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

	<p>OVK je koristila napuštenu fabriku (u daljem tekstu: fabrika metala u Kukešu)²¹ kao svoj štab od početka aprila²² do kraja rata da bi pružala podršku vojnim akcijama na Kosovu. Objekat je korišćen kao mesto za regrutovanje²³ i upis vojnika; skladištenje odeće, oružja i opreme za vojsku,²⁴ odnosno za logističke pripreme za vojne akcije na Kosovu.²⁵ Objekat se sastojao od kancelarija za oficire OVK,²⁶ skladišta, spavaonica²⁷ i zatvorskih prostorija.²⁸ Vojnici OVK su redovno dolazili u fabriku metala u Kukešu, gde su ostajali do mobilizacije i prebacivanja²⁹ na lokacije OVK bliže liniji fronta ili do objekata za vojnu obuku.³⁰ Štab OVK u fabrici metala u Kukešu bio je zadužen za mobilizaciju vojnika, proveru ispravnosti oružja i obezbeđivanje vozila za prevoz vojnika.³¹ Pripadnici Glavnog štaba OVK su redovno posećivali fabriku metala u Kukešu.³² Vojnici OVK povređeni u borbi vraćali su se u fabriku metala u Kukešu, a nekada su vojnici OVK koji su poginuli u borbi sahranjivani s vojnim počastima na groblju u Kukešu.³³</p>
(2) Svest o činjeničnim okolnostima oružanog sukoba	<p>Pjeter ŠALJA zvanu Ujku (Vuk)³⁴ bio je pripadnik OVK.³⁵ Tokom boravka u Belgiji početkom 1999, saznao je da je “komanda OVK naredila opštu mobilizaciju” i nakon</p>

²¹ [BRISANO]

²² [BRISANO]

²³ [BRISANO]

²⁴ [BRISANO]

²⁵ [BRISANO]

²⁶ [BRISANO]

²⁷ [BRISANO]

²⁸ [BRISANO]

²⁹ [BRISANO]

³⁰ [BRISANO]

³¹ [BRISANO]

³² [BRISANO]

³³ [BRISANO]

³⁴ [BRISANO]

³⁵ [BRISANO]

Javno
Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

	<p>toga ponovo ušao na Kosovo s drugima koji su takođe nameravali da se uključe u OVK.³⁶ U Kukešu se nalazio³⁷, kako je verovao, po naređenju Glavnog štaba OVK da rukovodi 128. brigadom OVK u borbi protiv snaga SRJ /Savezna Republika Jugoslavija/.³⁸</p> <p>[BRISANO] je opisao incident prilikom kojeg su Sabit GEČI zvaní Ćopa,³⁹ Džemšit KRASNIĆI, Pjeter ŠALJA⁴⁰ i tri pripadnika Vojne policije bili u njegovoj sobi kad su vojnici, koji su s linije fronta došli da bi doveli ranjenog saborca u Kukeš, teško pretučeni pod optužbom da su napustili liniju fronta.⁴¹</p>
Obeležja osnovnih krivičnih dela	
Tačka 1: Proizvoljno zatvaranje (član 14(1)(c)/ član 14(1)(c)(i))	
(1) Lišavanje slobode bez redovnog sudskog postupka	<p>Civili su držani u zatočeništvu u fabrici metala u Kukešu, uključujući i u periodu otprilike od 17. maja do 5. juna 1999.⁴² Nijednom zatvoreniku nije saopšteno zbog kojeg krivičnog dela je uhapšen,⁴³ niti je ijedan formalno optužen ili upućen na sud radi utvrđivanja krivične odgovornosti.</p> <p>[BRISANO] je opisao kako su ga, nakon što je uhapšen [BRISANO], vojnici OVK, među kojima je bio Pjeter ŠALJA odveli u fabriku metala u Kukešu.⁴⁴ Kad je stigao u fabriku metala u Kukešu (došao je iz drugog zatvorskeg objekta OVK), stavljen je pod nadzor stražara i nakon ispitivanja smešten u improvizovani zatvor [BRISANO], gde je</p>

³⁶ [BRISANO]

³⁷ [BRISANO]

³⁸ [BRISANO]

³⁹ [BRISANO]

⁴⁰ [BRISANO]

⁴¹ [BRISANO]

⁴² [BRISANO]

⁴³ [BRISANO]

⁴⁴ [BRISANO]

Javno

Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

	<p>zatekao već zatvorenog [BRISANO]. [BRISANO] je zatvoren nakon što su mu po pristizanju u Drač vojnici OVK oduzeli novac i pasoš.⁴⁵</p> <p>Zatvorenici su u fabrici metala u Kukešu bili lišeni slobode. Između ostalog, držani su u improvizovanim ćelijama pod stražom;⁴⁶ mogli su da napuštaju prostoriju da bi otišli u toalet samo u pratnji stražara;⁴⁷ i na rukama su imali lisice.⁴⁸</p> <p>Osim dozvole da napusti prostoriju u kojoj je bio zatvoren da bi otišao do toaleta, [BRISANO] nije smeo da napušta prostoriju u kojoj je bio zatvoren.⁴⁹ Za sve vreme zatočeništva [BRISANO] su ruke bile vezane.⁵⁰</p> <p>[BRISANO] je rekao da je OVK dovođila ljude “uhvaćene u gradu ili mestu” u zatvorske objekte, uključujući zatvor u fabrici metala u Kukešu, gde ih je on video kroz prozor i mogao da zaključa da su zatvorenici (za razliku, na primer, od nekog ko je povređen u ratu) na osnovu toga kako se s njima postupalo: “Moglo je odmah da se prepozna, čim vidiš da je neko obliven krvlju, da ga drže za ruku dok hoda s poteškoćom...”⁵¹</p>
(2) Umišljaj da se lice liši slobode bez redovnog sudskog postupka ili i pored objektivnog saznanja da će radnja činjenja	Zaključak da je kod Pjetera ŠALJE postojao umišljaj može se izvesti na osnovu načina na koji su zatvorenici smišljeno dovođeni u fabriku metala u Kukešu, tamo držani, kako se s njima tamo postupalo i kako su iz nje bili puštani. ⁵² Činjenica da je, dok je

⁴⁵ [BRISANO]⁴⁶ [BRISANO]⁴⁷ [BRISANO]⁴⁸ [BRISANO]⁴⁹ [BRISANO]⁵⁰ [BRISANO]⁵¹ [BRISANO]⁵² Vidi materijal koji se navodi u tački 1, obeležje 1, i tačke 2-3.

Javno

Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

ili nečinjenja dovesti do proizvoljnog lišavanja slobode.	prethodno služio u OVK 1998, Pjeter ŠALJA bio pripadnik Vojne policije OVK, ⁵³ dodatno navodi na zaključak o njegovom umišljaju, jer nije uveo odgovarajuća pravila postupanja u pritvorskom objektu.
(3) Žrtva je lice koje ne učestvuje aktivno u neprijateljstvima.	Sve žrtve su bile zatvorene u fabrici metala u Kukešu. ⁵⁴ [BRISANO] i [BRISANO] došli su u fabriku metala u Kukešu kao civili, u želji da se priključe OVK. U trenutku kada su zatvoreni još uvek nisu bili postali njeni pripadnici. ⁵⁵ [BRISANO] zatvorenika, [BRISANO], nisu aktivno učestvovali u neprijateljstvima; ⁵⁶ bili su [BRISANO]. ⁵⁷ [BRISANO]. ⁵⁸ [BRISANO] je uhapšen u trenutku kada se iskrcao s trajekta iz Italije. ⁵⁹ Među ostalim zatvorenicima u fabrici metala u Kukešu bile su [BRISANO] i [BRISANO]. ⁶⁰
(4) Svest da je žrtva lice koje ne učestvuje aktivno u neprijateljstvima.	Učinioci, među kojima i Pjeter ŠALJA , učestvovali su u zatvaranju žrtava i bilo im je poznato da su te žrtve zatvorene i/ili kakve su okolnosti njihovog hapšenja . ⁶¹ Kada se Pjeter ŠALJA prvi put sreo sa [BRISANO] su upravo premeštali iz jednog vozila OVK u drugo, pa je Pjeteru ŠALJI (koji je bio u drugom vozilu s drugim

⁵³ [BRISANO]⁵⁴ Vidi materijal koji se navodi u vezi s tačkom 1, obeležje 1. Vidi takođe [BRISANO]⁵⁵ [BRISANO]⁵⁶ [BRISANO]⁵⁷ [BRISANO]⁵⁸ [BRISANO]⁵⁹ [BRISANO]⁶⁰ [BRISANO]⁶¹ Vidi materijal koji se navodi u tački 1, obeležje 1.

Javno
Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

	<p>pripadnicima OVK) moralo biti jasno da [BRISANO] nije učesnik u neprijateljstvima, bar ne od tog trenutka nadalje.⁶² [BRISANO],⁶³ [BRISANO].⁶⁴</p> <p>ŠALJA je [BRISANO] video u fabrici metala u Kukešu [BRISANO], tako da je ŠALJA sigurno video da [BRISANO] nije aktivni učesnik u neprijateljstvima.⁶⁵ [BRISANO].⁶⁶ [BRISANO] u tom periodu nisu bila naoružana i čekala su na upis u OVK.⁶⁷</p>
<p>Tačka 2: Surovo postupanje (član 14(1)(c)(i))</p>	
<p>(1) Radnja činjenja ili nečinjenja kojom se nanosi teška duševna ili fizička patnja ili povrede, ili predstavlja tešku povredu ljudskog dostojanstva.</p>	<p>Dok su pripadnici OVK, među kojima je bio i Pjeter ŠALJA, držali [BRISANO] i ostale civile zatvorene u fabrici metala u Kukešu od 18. maja do 5. juna 1999, desilo se sledeće:</p> <p>Pripadnici OVK su zatvorenike tukli skoro danonoćno.⁶⁸ [BRISANO] su “tukli danonoćno mesec dana” dok im tela nisu pomodrela.⁶⁹ Osim dozvole da iz prostorije u kojoj je bio zatvoren ode do toaleta, [BRISANO] nije bio dozvoljeno da je napušta.⁷⁰ [BRISANO] su ruke bile vezane tokom čitavog boravka u zatvoru.⁷¹</p> <p>Jedan pritvorenik je opisao kako je Pjeter ŠALJA tukao grupu [BRISANO] pritvorenika: “Tako ih je strašno tukao da su bili uništeni... Postrojio bi ih u dvorištu i tukao ih.”⁷² Jedan zatvorenik iz [BRISANO] je tako teško pretučen da mu se, kada je</p>

⁶² [BRISANO]

⁶³ [BRISANO]

⁶⁴ [BRISANO]

⁶⁵ [BRISANO]

⁶⁶ [BRISANO]

⁶⁷ [BRISANO]

⁶⁸ [BRISANO]

⁶⁹ [BRISANO]

⁷⁰ [BRISANO]

⁷¹ [BRISANO]

⁷² [BRISANO]

Javno
Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

	<p>[BRISANO] skinuo odeću s njega, “koža odvojila od tela zajedno s majicom ili džemperom.”⁷³</p> <p>Zatvorenici su od posledica ovakvog postupanja s njima pretrpeli teške psihičke i fizičke traume.⁷⁴ [BRISANO] su polomljena rebra [BRISANO], a Džemšit KRASNIĆI mu je polomio potkolenicu udarajući ga gvozdenom šipkom.⁷⁵ [BRISANO] su tako žestoko pretukli [BRISANO].⁷⁶ [BRISANO] trpi dugotrajne posledice zlostavljanja.⁷⁷ Rekao je, “Video sam smrt. Ne postoji nijedna stvar koju nisam doživeo.”⁷⁸</p> <p>Jedan od zatvorenika, [BRISANO], izdahnuo je od posledica zlostavljanja. (vidi dole tačka 4: ubistvo).</p> <p>Pripadnici OVK, među kojima i Pjeter ŠALJA, podvrgavali su civile nehumanim zatvorskim uslovima. Zatvorenici su spavali na tvrdom, prljavom betonskom podu.⁷⁹ Štaviše, nije im bilo dozvoljeno da bilo šta podmetnu pod glavu kao jastuk, pa čak ni sopstvenu odeću.⁸⁰ Nisu dobijali dovoljno hrane⁸¹ ni adekvatnu zdravstvenu negu,⁸² niti su dobijali vodu da se operu.⁸³ U zatvorskom objektu na jednoj lokaciji pod je bio</p>
--	---

⁷³ [BRISANO]

⁷⁴ [BRISANO]

⁷⁵ [BRISANO]

⁷⁶ [BRISANO]

⁷⁷ [BRISANO]

⁷⁸ [BRISANO]

⁷⁹ [BRISANO]

⁸⁰ [BRISANO]

⁸¹ [BRISANO]

⁸² [BRISANO], Vidi takođe, obeležje 1 tačke 2.

⁸³ [BRISANO]

Javno
Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

	<p>prekriven flašama punim mokraćé.⁸⁴ [BRISANO] je u zatvoru izgubio 14 do 17 kilograma.⁸⁵</p> <p>Zatvorske prostorije su bile zagušljive do te mere da se događalo da [BRISANO] izgubi svest.⁸⁶ Neki od zatvorenika [BRISANO] bili su prinuđeni da rade za pripadnike OVK, čisteći toalete ili tovareći i istovarajući kamione.⁸⁷ Zatvorenike je na putu do sanitarnih prostorija jedan pripadnik OVK maltretirao pokušavajući da ih ubode nožem; zbog toga su izbegavali da piju tečnost, da ne bi imali potrebu da idu u toalet.⁸⁸</p> <p>Na dan 20. maja 1999. ili približno tog datuma</p> <p>Jednom prilikom, uveče 20. maja 1999. ili približno tog datuma,⁸⁹ vojnici OVK, među kojima i Pjeter ŠALJA i Džemšit KRASNIĆI, ispitivali su, mučili i zlostavljali [BRISANO] civila, [BRISANO].</p> <p>[BRISANO] su iz improvizovane ćelije u kojoj je držan nekoliko dana odveli u kancelariju u prizemlju iste zgrade u krugu fabrike metala u Kukešu.⁹⁰ Džemšit KRASNIĆI je Pjeteru ŠALJI naredio da [BRISANO] udari “gumenim pendrekom po rukama 50 puta ...” Pjeter ŠALJA je [BRISANO] naredio da gumenim pendrekom udara [BRISANO], ali je [BRISANO] odbio, a onda su “pretukli – uhvatili [BRISANO] i pretukli ga, onog koji je ubijen. Udarali su ga, šutirali, tukli ga gumenim pendrekom, bejzbol palicom, dok se nisu umorili.”⁹¹ Pjeter ŠALJA je [BRISANO] udarao bejzbol palicom “po glavi, grudima, i po leđima, a takođe je [BRISANO] slomio rebra... On</p>
--	---

⁸⁴ [BRISANO]

⁸⁵ [BRISANO]

⁸⁶ [BRISANO]

⁸⁷ [BRISANO]

⁸⁸ [BRISANO]

⁸⁹ [BRISANO]

⁹⁰ [BRISANO]

⁹¹ [BRISANO]

Javno

Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

	<p>[ŠALJA] ... je rekao [BRISANO]: ‘Ud’ri tog Srbina’... onda je Džemšit uhvatio [BRISANO], a Pjeter ŠALJA ga je gurnuo [BRISANO] preko klupe ... Onda su počeli da udaraju [BRISANO] po tabanima dokle god su mogli...”⁹² Vojnik OVK obrijane glave je šutnuo [BRISANO] i polomio mu zube, [BRISANO]⁹³ Čuvari su mu rekli da je “osuđen na zatvor i pogubljenje.”⁹⁴</p> <p>[BRISANO] je odveden u “kancelariju” gde je video “kako muče” [BRISANO].⁹⁵ Video je [BRISANO] koji je sedeo na stolici obliven krvlju. Vojnici OVK, među kojima i Pjeter ŠALJA, udarali su ga po glavi drvenim palicama obmotanim zavojima.⁹⁶</p> <p>U toj kancelariji, pripadnici OVK, među kojima i Pjeter ŠALJA,⁹⁷ tukli su [BRISANO] pendrecima,⁹⁸ gvozdanim šipkama, puškama, oštrim predmetima i noževima.⁹⁹ [BRISANO] su rekli da udara [BRISANO].¹⁰⁰</p> <p>Pjeter ŠALJA i drugi pripadnici OVK su [BRISANO] tako zverski pretukli da je izgubio svest. Kada mu je [BRISANO] dotakao glavu na kojoj se sasušila krv “imao [je] utisak da mu – da mu se kosa lomi.”¹⁰¹ Dok je bio bez svesti, pripadnici OVK su ga polili vodom.¹⁰² U hodniku ispred prostorije u kojoj su ga tukli su ga uboli nožem u</p>
--	--

⁹² [BRISANO]

⁹³ [BRISANO]

⁹⁴ [BRISANO]

⁹⁵ [BRISANO]

⁹⁶ [BRISANO]

⁹⁷ [BRISANO]

⁹⁸ [BRISANO]

⁹⁹ [BRISANO]

¹⁰⁰ [BRISANO]

¹⁰¹ [BRISANO]

¹⁰² [BRISANO].

Javno
Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

	<p>grlo.¹⁰³ Po rečima [BRISANO], Pjeter ŠALJA “je bio dosta krupan, jak i snažan, pa je ljude udarao onako – onako kao što ljudi udaraju životinje, ali se ne bi tako ponašali prema ljudima. Ne bi tako tukli ljude.”¹⁰⁴ Jednom drugom prilikom kada su [BRISANO] zlostavljali, kojoj je prisustvovao Pjeter ŠALJA, prisiljavali su ga da pije vodu, utrljavali mu so u rane i oči, i sipali sirće na rane i posekotine po telu.¹⁰⁵</p> <p>Ti pripadnici OVK su [BRISANO] takođe stavili plastičnu kesu preko glave i gurali mu glavu u kadu dok ne bi izgubio dah,¹⁰⁶ i pretili mu da će ga streljati.¹⁰⁷</p> <p>Pripadnici OVK su tukli i [BRISANO] na isti način kao i ostale zatvorenike.¹⁰⁸ Zatvorenici su bili tako zverski tučeni da im je “čak i odeća bila natopljena krvlju.”¹⁰⁹</p> <p>Pjeter ŠALJA i drugi pripadnici OVK tukli su [BRISANO].¹¹⁰ Udarali su ga po rukama,¹¹¹ a Džemšit KRASNIĆI ga je gumenim pendrekom udario po nosu. Pripadnici OVK su takođe [BRISANO] potopili stopala u hladnu vodu, a jedan vojnik je pretio da će mu nožem urezati krst na grudi.¹¹² [BRISANO] je video pripadnika OVK kako [BRISANO] pokušava nožem da ureže krst na grudi.¹¹³</p>
--	--

¹⁰³ [BRISANO]

¹⁰⁴ [BRISANO]

¹⁰⁵ [BRISANO]

¹⁰⁶ [BRISANO]

¹⁰⁷ [BRISANO]

¹⁰⁸ [BRISANO]

¹⁰⁹ [BRISANO]

¹¹⁰ [BRISANO]

¹¹¹ [BRISANO]

¹¹² [BRISANO]

¹¹³ [BRISANO]

Javno

Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

	<p>[BRISANO] je video [BRISANO] u “katastrofalnom stanju. Nije mogao da se pomeri ... Bio je potpuno obliven krvlju” kada je [BRISANO] ušao u kancelariju u kojoj su se nalazili Pjeter ŠALJA, Sabit GECI, Džemšit KRASNIĆI i drugi. [BRISANO] je video kako tuku [BRISANO] i kako mu bacaju so u oči i po ranama.¹¹⁴ [BRISANO] su udarali bejzbol palicom i metalnom šipkom.¹¹⁵</p> <p>Istom prilikom, pripadnici OVK su udarali i šutirali i dve zatvorenice.¹¹⁶</p> <p>Na dan [BRISANO] 1999. ili približno tog datuma Dana [BRISANO] 1999. ili približno tog datuma, pripadnici OVK, među kojima i Pjeter ŠALJA i pokazivao na KRASNIĆIJA, tukli su [BRISANO].¹¹⁷ [BRISANO].¹¹⁸ [BRISANO].¹¹⁹ [BRISANO].¹²⁰ [BRISANO].¹²¹</p> <p>Na dan 4. juna 1999. ili približno tog datuma Oko 4. juna, pripadnici OVK su ponovo izdvojili [BRISANO] da ih zlostavljaju. Pjeter ŠALJA, Sabit GECI, Džemšit KRASNIĆI i drugi pripadnici OVK tukli su [BRISANO], između ostalog i metalnim šipkama, bejzbol palicama i puškama.¹²² Imali su magnetofon kojim su snimali priznanja.¹²³</p>
--	--

¹¹⁴ [BRISANO]¹¹⁵ [BRISANO]¹¹⁶ [BRISANO]¹¹⁷ [BRISANO]¹¹⁸ [BRISANO]¹¹⁹ [BRISANO]¹²⁰ [BRISANO]¹²¹ [BRISANO]¹²² [BRISANO]¹²³ [BRISANO]

Javno

Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

	<p>Pripadnici OVK pucali su iz blizine na [BRISANO].¹²⁴ [BRISANO].¹²⁵ [BRISANO] ¹²⁶ Obojicu su tukli nakon što su na njih pucali.¹²⁷ [BRISANO].¹²⁸</p> <p>Nakon premlaćivanja i pucanja u njih, pripadnici OVK su [BRISANO] premestili u prostoriju u kojoj je [BRISANO] bio zatvoren.¹²⁹ [BRISANO] je imao rupu od metka [BRISANO] i bio je obliven krvlju.¹³⁰ Nakon [BRISANO].¹³¹</p> <p>[BRISANO] “se mučio gotovo 24 časa i ujutro je izdahnuo.”¹³² Iako je tražio lekara, [BRISANO] je medicinsko osoblje pregledalo tek neposredno pred smrt.¹³³ “Lekar je tražio da ga odvedu – da ga pošalju u bolnicu u Kukešu, a oni nisu – nisu pristali.”¹³⁴ [BRISANO] ¹³⁵ [BRISANO] je umro glave naslonjene na [BRISANO].¹³⁶ Pripadnici OVK “su ga odvukli iz prostorije kao psa.”¹³⁷</p>
--	---

¹²⁴ [BRISANO]

¹²⁵ [BRISANO]

¹²⁶ [BRISANO]

¹²⁷ [BRISANO]

¹²⁸ [BRISANO]

¹²⁹ [BRISANO]

¹³⁰ [BRISANO]

¹³¹ [BRISANO]

¹³² [BRISANO]

¹³³ [BRISANO]

¹³⁴ [BRISANO]

¹³⁵ [BRISANO]

¹³⁶ [BRISANO]

¹³⁷ [BRISANO]

Javno

Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

	<p>Kad je [BRISANO] izdahnuo, jedan pripadnik OVK je šutnuo [BRISANO] u glavu [BRISANO].¹³⁸ Sabit GECI je opet tukao [BRISANO].¹³⁹ Drugi pripadnik OVK je upro prstom u zatvorenike, među kojima su bili [BRISANO] i [BRISANO] i rekao: "Pozabaviću se vama trojicom noćas."¹⁴⁰</p> <p>Vidi takođe dokaze u okviru obeležja 1 tačke 1.</p>
(2) Umišljaj da se nanesu teške fizičke povrede ili duševna patnja ili teška povreda ljudskog dostojanstva žrtve.	<p>Umišljaj Pjetera ŠALJE se vidi iz njegovog aktivnog učešća u kontinuiranom zlostavljanju zatvorenika u fabrici metala u Kukešu,¹⁴¹ i, s druge strane, iz toga što nije preduzeo neophodne radnje da bi se obezbedili humani uslovi zatočeništva. Dalje, naređivao je zatvorenicima da tuku jedni druge¹⁴² kao i da istovaraju opremu iz kamiona.¹⁴³</p> <p>Pjeter ŠALJA je morao biti svestan da se zatvorenicima nanose teške povrede i uprkos tome je nastavio da ih zlostavlja. Zatvorenici su imali vidljive povrede¹⁴⁴ i povremeno su gubili svest tokom premlaćivanja.¹⁴⁵</p> <p>[BRISANO].¹⁴⁶</p>
(3) Žrtva je lice koje ne učestvuje u neprijateljstvima	Vidi gore, obeležje 3 tačke 1.

¹³⁸ [BRISANO]¹³⁹ [BRISANO]¹⁴⁰ [BRISANO]¹⁴¹ Vidi gore, obeležje 1 tačke 2. [BRISANO]¹⁴² [BRISANO]¹⁴³ [BRISANO]¹⁴⁴ [BRISANO]. Vidi takođe materijal naveden u tački 2, obeležje 1 gore.¹⁴⁵ [BRISANO]. Vidi takođe materijal naveden u tački 2, obeležje 1 gore.¹⁴⁶ [BRISANO]

Javno
Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

(4) Svest o tome da je žrtva lice koje ne učestvuje u neprijateljstvima.	Vidi gore, obeležje 4 tačke 1.
Tačka 3: Mučenje (član 14(1)(c)(i))	
(1) Nanošenje, činjenjem ili nečinjenjem, teškog fizičkog ili psihičkog bola ili patnje.	Vidi gore, obeležje (1) tačke 2.
(2) Koje ima za cilj da se dobiju informacije ili priznanje, ili da se žrtva ili treće lice kazni, zastraši ili na nešto prisili, ili da se prema žrtvi ili trećem licu vrši diskriminacija po bilo kom osnovu.	<p>Pjeter ŠALJA je aktivno učestvovao u mučenjima pri čemu su pripadnici OVK zatvorenike optuživali, ispitivali i kažnjavali, istovremeno ih teško zlostavljajući. Pripadnici OVK su tokom premlaćivanja često imali magnetofon da bi snimili priznanje.¹⁴⁷</p> <p>Cilj premlaćivanja [BRISANO] bio je da se iznudi priznanje.¹⁴⁸ Tokom mučenja prilikom koga je [BRISANO] smrtno pogođen metkom, [BRISANO] su snimali dok su im postavljali pitanja.¹⁴⁹</p> <p>[BRISANO].¹⁵⁰</p> <p>[BRISANO] je čuo kako pripadnici OVK optužuju majku [BRISANO] da je spavala sa srpskim vojnicima, uključujući i sa Arkanovim vojnicima.¹⁵¹ [BRISANO].¹⁵²</p> <p>[BRISANO].¹⁵³</p>

¹⁴⁷ [BRISANO]

¹⁴⁸ [BRISANO]

¹⁴⁹ [BRISANO]

¹⁵⁰ [BRISANO]

¹⁵¹ [BRISANO]

¹⁵² [BRISANO]

¹⁵³ [BRISANO]

Javno
Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

	<p>Jedan pripadnik OVK je šutnuo [BRISANO] i polomio mu zube, [BRISANO].¹⁵⁴</p> <p>[BRISANO] su rekli da [BRISANO] tuče pendrekom jer je Srbin.¹⁵⁵</p> <p>U toku prvog goreopisanog premlaćivanja, pripadnici OVK su od [BRISANO] tražili da napiše imena svojih prijatelja u MUP-u.¹⁵⁶ Sabit GECI je tom prilikom ispitivao [BRISANO] o njegovom radu za Srbe.¹⁵⁷ On veruje da je najmanje jedan zatvorenik tamo i zlostavljan zbog snabdevanja srpskih snaga puškama.¹⁵⁸</p> <p>Dok je [BRISANO] bio u zatočeništvu OVK u Draču, pripadnici OVK su [BRISANO] optuživali da nije davao prilog fondu OVK.¹⁵⁹</p>
(3) Umišljaj da se žrtvama nanese teška bol i patnja.	<p>Umišljaj Pjetera ŠALJE da nanese tešku bol i patnju vidi se iz toga što su zatvorenici prebijani i zlostavljani smišljeno, iz vrste korišćenih predmeta (gvozdene šipke, palice, bejzbol palice, noževi i puške), pretnji povređivanjem i smrću, kao i iz toga što se zlostavljanje nastavljalo i intenziviralo uprkos očiglednim povredama zatvorenika. Vidi gore obeležja 1 i 2 tačke 2.</p>
(4) Žrtva je lice koje ne učestvuje u neprijateljstvima.	Vidi gore, obeležje 3 tačke 1.
(5) Svest o tome da je žrtva lice koje ne učestvuje u neprijateljstvima.	Vidi gore, obeležje 4 tačke 1.

¹⁵⁴ [BRISANO]

¹⁵⁵ [BRISANO]

¹⁵⁶ [BRISANO]

¹⁵⁷ [BRISANO]

¹⁵⁸ [BRISANO]

¹⁵⁹ [BRISANO]

Javno

Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

Tačka 4: Ubistvo (član 14(1)(c)(i))	
(1) Radnja činjenja ili nečinjenja koja je dovela do smrti lica.	<p>Oko 4. juna, Pjeter ŠALJA, Sabit GEČI, Džemšit KRASNIĆI i drugi pripadnici OVK pretukli su [BRISANO], između ostalog, metalnim šipkama, bejzbol palicama i puškama.¹⁶⁰ Pripadnici OVK pucali su iz blizine na [BRISANO].¹⁶¹ [BRISANO].¹⁶² [BRISANO] su tukli nakon što su pogođeni metkom.¹⁶³</p> <p>Nakon što su ih pretukli i pucali u njih, pripadnici OVK su [BRISANO] odveli u prostoriju u kojoj je bio zatvoren [BRISANO].¹⁶⁴ [BRISANO] je imao rupu od metka [BRISANO] i bio je obliven krvlju.¹⁶⁵ [BRISANO].¹⁶⁶</p> <p>[BRISANO] “se mučio gotovo 24 časa i ujutro je izdahnuo.”¹⁶⁷ Iako je tražio lekara, [BRISANO] je medicinsko osoblje pregledalo tek neposredno pred smrt.¹⁶⁸ “ Lekar je tražio da ga odvedu – da ga pošalju u bolnicu u Kukešu, a oni nisu – nisu pristali.”¹⁶⁹ [BRISANO].¹⁷⁰ [BRISANO] je umro glave naslonjene na [BRISANO].¹⁷¹ Pripadnici OVK “su ga odvukli iz prostorije kao psa.”¹⁷²</p>

¹⁶⁰ [BRISANO]¹⁶¹ [BRISANO]¹⁶² [BRISANO]¹⁶³ [BRISANO].¹⁶⁴ [BRISANO]¹⁶⁵ [BRISANO]¹⁶⁶ [BRISANO]¹⁶⁷ [BRISANO]; vidi takođe [BRISANO]¹⁶⁸ [BRISANO]¹⁶⁹ [BRISANO]¹⁷⁰ [BRISANO]¹⁷¹ [BRISANO]¹⁷² [BRISANO]

Javno

Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

<p>(2) Umišljaj da se usmrti ili namerno izazove teška povreda ili trajno fizičko oštećenje za koje je izvršilac objektivno mogao da zna da mogu dovesti do smrti.</p>	<p>Postojanje umišljaja kod Pjetera ŠALJE vidi se iz njegovog aktivnog i redovnog učešća u teškom nasilju nad zatvorenicima, među njima i nad [BRISANO], koji je postao žrtva ubistva, sve do incidenta u kojem su [BRISANO] pogođeni iz vatrenog oružja, uključujući i taj incident. Nasilje Pjetera ŠALJE nad zatvorenicima bilo je takvog stepena da je on mogao objektivno da zna da može dovesti do smrti. Pored toga, tokom ranijih fizičkih nasrtaja (npr. oko 20. maja i [BRISANO]), Pjeter ŠALJA je voljno učestvovao u grupnim fizičkim napadima [na zatvorenike] u kojima su paradirali vatrenim oružjem i/ili ga upotrebili.¹⁷³</p> <p>[BRISANO].¹⁷⁴</p> <p>Nakon [BRISANO] smrti, jedan pripadnik OVK je šutnuo [BRISANO] u glavu [BRISANO].¹⁷⁵ Sabit GECI je opet pretukao [BRISANO], [BRISANO].¹⁷⁶ Drugi pripadnik OVK je upro prstom u zatvorenike, među kojima su bili [BRISANO] i [BRISANO] i rekao: "Pozabaviću se vama trojicom noćas."¹⁷⁷</p>
<p>(3) Žrtva je lice koje ne učestvuje aktivno u neprijateljstvima.</p>	<p>[BRISANO] je bio zatvoren u fabrici metala u Kukešu, te prema tome nije aktivno učestvovao u neprijateljstvima u vreme kada je ranjen iz vatrenog oružja i potom izdahnuo.¹⁷⁸</p> <p>Vidi takođe, obeležje 3 tačke 1.</p>
<p>(4) Svest o tome da je žrtva lice koje ne učestvuje aktivno u neprijateljstvima.</p>	<p>Najkasnije od premlaćivanja koje se desilo dana 20. maja 1999. ili približno tog datuma (tj. oko [BRISANO] pre nego što je [BRISANO] ranjen iz vatrenog oružja i ubijen),</p>

¹⁷³ Vidi gore, navodi pod tačkom 2, Surovo postupanje.

¹⁷⁴ [BRISANO]

¹⁷⁵ [BRISANO].

¹⁷⁶ [BRISANO].

¹⁷⁷ [BRISANO]

¹⁷⁸ Vidi gore, navodi pod tačkom 2, Surovo postupanje.

Javno
Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

	<p>Pjeter ŠALJA je znao da je [BRISANO] u zatvoru te da, prema tome, nije aktivno učestvovao u neprijateljstvima.¹⁷⁹</p> <p>Vidi takođe, obeležje 4 tačke 1.</p>
VID(OVI) ODGOVORNOSTI	
Odgovornost učinioca (član 16(1)(a))	
(1) Neposredno izvršenje krivičnog dela ili skrivljeno nečinjenje radnje koja je prema krivičnom zakonu bila obavezna.	[BRISANO], ¹⁸⁰ [BRISANO], ¹⁸¹ i [BRISANO] ¹⁸² identifikovali su Pjetera ŠALJU kao direktnog izvršioca proizvoljnog lišavanja slobode, surovog postupanja i mučenja najmanje devet zatvorenika približno u periodu od 17. maja do 5. juna 1999. Vidi gore, obeležje 1 tačke 2 . Učestvovao je u incidentu u kome je [BRISANO] premlaćen, na njega je pucano i smrtno je ranjen. ¹⁸³ Vidi gore, obeležje 1 tačke 4 .
(2) Umišljaj da se izvrši to krivično delo ili sa svešću da postoji znatna verovatnoća da će se krivično delo dogoditi kao posledica njegovih postupaka.	Umišljaj Pjetera ŠALJE da izvrši krivična dela za koja se tereti ili njegova svest o znatnoj verovatnoći da će njegovo ponašanje imati za posledicu krivično delo vidi se iz njegovog aktivnog i kontinuiranog učešća u fizičkim napadima na žrtve. Vidi gore, obeležje 2 tačaka 1, 2 i 3 .
UZP (član 16(1)(a)) ¹⁸⁴	

¹⁷⁹ Vidi gore, navodi pod tačkom 2, Surovo postupanje.

¹⁸⁰ [BRISANO]

¹⁸¹ [BRISANO]

¹⁸² [BRISANO]

¹⁸³ [BRISANO]

¹⁸⁴ Udruženi zločinački poduhvat (u daljem tekstu: UZP) predstavlja oblik činjenja u smislu člana 16(1)(a) (vidi slično ovome MKSJ, Krajišnik, Presuda Žalbenog vijeća, stav 662 (koji se bavi istovetnim jezikom u kontekstu Statuta MKSJ)).

Javno
Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

(1) Učešće više lica	U upravljanju zatvorskim objektom u fabrici metala u Kukešu i fizičkim napadima na pritvorenike učestvovalo je nekoliko pripadnika OVK, među kojima Pjeter ŠALJA , Džemšit KRASNIĆI, Sabit GEČI, “[BRISANO]”. ¹⁸⁵
(2) Postojanje zajedničkog plana, zamisli ili cilja koji predstavljaju izvršenje krivičnog dela ili obuhvataju izvršenje krivičnog dela.	Zajednički cilj da se lica zatvorena u fabrici metala u Kukešu ispituju i zlostavljaju vidi se iz radnji i ponašanja Pjetera ŠALJE i ostalih pripadnika OVK koji su duže vreme protivpravno držali u zatočeništvu i zlostavljali žrtve u fabrici metala u Kukešu, pri čemu je bilo brojnih slučajeva ispitivanja i nasilja. Vidi gore, obeležje 1 tačka 1, 2, 3 i 4.
(3) Značajan doprinos zajedničkom planu/zamisl.	Pjeter ŠALJA je značajno doprineo zajedničkom planu svojim činjenjem i nečinjenjem, kao na primer svojim učešćem u prevoženju jednog zatvorenika u fabricu metala u Kukešu; ¹⁸⁶ učešćem u premlaćivanju zatvorenika; pružanjem pomoći i podrške drugim pripadnicima OVK koji su učestvovali u fizičkim napadima na zatvorenike; kao i time što nije obezbedio humano postupanje sa zatvorenicima. Vidi gore, obeležje 1 tačka 1, 2, 3 i 4.
(4) Umišljaj da se ostvari zajednički cilj i izvrše krivična dela..	Zaključak o umišljaju Pjetera ŠALJE može se izvesti iz njegovog aktivnog i kontinuiranog učešća u fizičkim napadima na zatvorenike u fabrici metala u Kukešu. Vidi gore, obeležje 2 tačka 1, 2, 3 i 4.
(5) Mogao je predvideti da učesnik u UZP ili lice koje nije učesnik u UZ, a koje učesnik u UZP upotrebi u ostvarenju zajedničkog cilja može učiniti krivično	Pjeter ŠALJA je mogao da predvidi da bi zatvorenik u fabrici metala u Kukešu mogao da izdahne od posledica fizičkih napada u kojima je ŠALJA učestvovao; zatvorenici su bili izloženi prekomernom nivou nasilja tokom čitavog inkriminisanog perioda iz optužnice i učesnici u UZP i/ili lica koja nisu učesnici UZP, ali koja su učesnici UZP

¹⁸⁵ Vidi npr. [BRISANO]

¹⁸⁶ [BRISANO]

Javno
Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

<p>delo; i optuženi je svesno prihvatio taj rizik da se učešćem u UZP može dogoditi krivično delo.</p>	<p>koristili, nosili su vatreno oružje i činilo se da su voljni da ga koriste. ŠALJINA spremnost da prihvati rizik da bi zatvorenik mogao biti ubijen vidi se iz njegovog kontinuiranog učešća u tom prekomernom nasilju nad zatvorenicima, između ostalog i iz toga što je znao da pripadnici OVK koji učestvuju u tim fizičkim napadima nose vatreno oružje.</p> <p>Tokom prevoženja [BRISANO] u zatvorski objekat u fabrici metala u Kukešu, jedan od vojnika OVK koji je bio u vozilu s Pjeterom ŠALJOM je “izvukao revolver, izvadio metak iz njega, igrao se njim, i sve vreme se igrajući pištoljem postavljao mi je pitanja.”¹⁸⁷ [BRISANO] je kasnije udaren pištoljem u glavu tokom premlaćivanja dana 20. maja 1999. ili približno tog datuma, kojem je Pjeter ŠALJA prisustvovao.¹⁸⁸</p> <p>Džemšit KRASNIĆI je imao pištolj sve vreme boravka [BRISANO] u zatvoru.¹⁸⁹ Premlaćivanju [BRISANO] kada je smrtno ranjen, u kome je Pjeter ŠALJA učestvovao, prisustvovali su i drugi nepoznati vojnici koji su imali revolvere zadenuće za pojas.¹⁹⁰</p> <p>Što se tiče ŠALJINE spremnosti da prihvati rizik da bi pritvorenik mogao da bude ubijen, [BRISANO] je izjavio da mu je ŠALJA rekao: “Ubićemo te, pogubićemo te.”¹⁹¹ Pretnju da će zatvorenici biti ubijeni ponavljali su i ostali učesnici u UZP; [BRISANO].¹⁹²</p> <p>Pored toga, vidi gore, obeležje 1 tačkaka 1, 2, 3 i 4.</p>
--	---

¹⁸⁷ [BRISANO].

¹⁸⁸ [BRISANO]

¹⁸⁹ [BRISANO]

¹⁹⁰ [BRISANO]. Vidi takođe [BRISANO]

¹⁹¹ [BRISANO]

¹⁹² [BRISANO]

Javno
Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

Pomaganje (član 16(1)(a))	
(1) Ponašanje koje predstavlja praktičnu pomoć, podsticanje i moralnu podršku	<p>Činjenje i nečinjene Pjetera ŠALJE, kao što su njegovo učešće u prevoženju zatvorenika u fabriku metala u Kukešu;¹⁹³ učešće u premlaćivanju zatvorenika; njegova pomoć i podrška drugim pripadnicima OVK koji su učestvovali u fizičkim napadima na zatvorenike; kao i to što nije obezbedio humano postupanje sa zatvorenicima, predstavljali su praktičnu pomoć, podsticanje i moralnu podršku.</p> <p>Vidi gore, obeležje 1 tačka 1, 2, 3 i 4.</p>
(2) Koje ima znatan uticaj na izvršenje krivičnog dela.	<p>Moralni i fizički doprinos Pjetera ŠALJE imali su znatan uticaj na izvršenje krivičnih dela. U vezi sa ŠALJINIM moralnim doprinosom izvršenju krivičnih dela, [BRISANO] je rekao: “Pjeter ŠALJA je bio pretpostavljeni, kao u prvoj – u prvoj instanci. [BRISANO]. Ovo – bio je to mali lanac, tako da su svi oni bili povezani i niko se nije usuđivao da odbije da uradi šta oni kažu ili naredi. Potrebno je razumeti ko je kome i s kim bio blizak prijatelj kako bi se razumelo da se nisu usuđivali ili ko se usuđivao da odbije njegovu reč [sic].”¹⁹⁴ U nastavku je rekao da se lekari koji su radili u fabrici metala u Kukešu ne bi usudili da pruže negu zatvorenicima bez naređenja od Sabita GECIJA, Džemšita KRASNIĆIJA ili Pjetera ŠALJE.¹⁹⁵</p> <p>U vezi sa ŠALJINIM fizičkim doprinosom izvršenju krivičnih dela, [BRISANO] je rekao da je Pjeter ŠALJA “bio dosta krupan, jak i snažan, pa je ljude udarao onako – onako kako ljudi udaraju životinje, ali se ne bi tako ponašali prema ljudima. Ne bi tako tukli ljude.”¹⁹⁶</p>

¹⁹³ [BRISANO]

¹⁹⁴ [BRISANO]

¹⁹⁵ [BRISANO]

¹⁹⁶ [BRISANO]

Javno

Prikaz u skladu s pravilom 86(3)(b)

	<p>[BRISANO] je pak opisao kako je Pjeter ŠALJA tukao grupu [BRISANO] zatvorenika: "Tako ih je strašno tukao da su bili uništeni ... Postrojio ih je u dvorištu i tukao ih."¹⁹⁷</p> <p>Pored ovoga, vidi gore, obeležje 1 tačka 1, 2, 3 i 4.</p>
<p>(3) Svest o tome da ponašanje doprinosi izvršenju krivičnog dela neposrednog izvršioca.</p>	<p>Zaključak da je Pjeter ŠALJA znao da njegovo ponašanje doprinosi vršenju krivičnih dela proizvoljnog lišavanja slobode, surovog postupanja, mučenja i ubistva može se izvesti iz njegovog aktivnog i kontinuiranog učešća u držanju zatvorenika u fabrici metala u Kukešu i nasilja nad njima.</p> <p>Vidi gore, obeležje 2 tačka 1, 2, 3 i 4.</p>

¹⁹⁷ [BRISANO]